

ZAKON

O PREPREČEVANJU DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO (ZPDZC-1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

Splošno

1. člen

Ta zakon določa, kdaj se opravljanje dejavnosti ali dela šteje za delo na črno, kdaj se šteje zaposlovanje delavcev za zaposlovanje na črno, kaj se šteje za omogočanje dela na črno in kaj je nedovoljeno oglaševanje. Zakon določa tudi izjeme od dela in zaposlovanja na črno in organe, ki nadzorujejo izvajanje določb tega zakona.

Predpisi EU

2. člen

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije delno prenaša naslednja direktiva EU:

- Direktiva 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav.

Pojmi

3. člen

V tem zakonu imajo navedeni pojmi naslednji pomen:

1. pravna oseba po tem zakonu je gospodarska družba, zadruga, zavod ali druga pravna oseba, ki opravlja registrirano dejavnost in ima sedež v Republiki Sloveniji, državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije;
2. tuji pravni subjekt je tuja pravna oseba ali tuja samozaposlena oseba, ki nima sedeža v Republiki Sloveniji ali v državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije;
3. samozaposlena oseba je fizična oseba, ki opravlja katero koli samostojno dejavnost, kakor so samostojni podjetniki posamezniki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, osebe, ki z osebnim delom samostojno opravljajo umetniško ali katero drugo kulturno dejavnost, osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost s področja zdravstva, socialne varnosti, znanosti, športa, zasebno veterinarsko dejavnost, osebe, ki opravljajo odvetniško ali notarsko dejavnost, osebe, ki samostojno opravljajo

dejavnost s področja kmetijstva, gozdarstva ali dopolnilno dejavnost na kmetiji in si na tej podlagi zagotavljajo socialno varnost;

4. delodajalec ali delodajalka (v nadaljnjem besedilu: delodajalec) je pravna in fizična oseba ter drug subjekt, kot je državni organ, lokalna skupnost, podružnica tujega podjetja ter diplomatsko in konzularno predstavništvo ali mednarodna organizacija, ki zaposluje delavca na podlagi pogodbe o zaposlitvi, vključno z delodajalci, ki zagotavljajo delo delavcev drugemu uporabniku;
5. delodajalec je tudi vsaka samozaposlena oseba, pravna oseba ali tuji pravni subjekt, kadar zaposluje delavce;
6. posameznik ali posameznica (v nadaljnjem besedilu: posameznik) po tem zakonu je domača ali tuja fizična oseba, razen fizična oseba iz tretje točke tega člena;
7. med neaktivne osebe se šteje oseba, starejša od 15 let, ki:
 - nima statusa dijaka ali študenta,
 - ni upokojena,
 - ni prijavljena na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje kot brezposelna oseba,
 - ni zaposlena,
 - ni samozaposlena,
 - nima statusa kmeta,
 - ni edini družbenik zasebne družbe ali zavoda;
 - ni družbenik zasebne družbe ali zavoda, ki je v preteklem koledarskem letu iz naslova udeležbe v dobičku prejela znesek, ki presega povprečno višino minimalne plače v Republiki Sloveniji za to leto in ni vključena v obvezna socialna zavarovanja, niti ni v nobenem pravnem razmerju, ki mu nalaga obveznost vključitve v ta zavarovanja;
8. brezplačno delo je delo, za katerega oseba, ki ga opravlja, ne sme prejeti dohodka ali druge materialne koristi, ne glede na to, v kakšni obliki je ta dana;
9. nezakonito prebivanje je prebivanje državljana tretje države, ki v Republiki Sloveniji ne prebiva v skladu z določbami zakona, ki ureja prebivanje tujcev;
10. podizvajalec je vsaka samozaposlena oseba, pravna oseba ali tuji pravni subjekt, kateri je dodeljena izvedba vseh ali del obveznosti iz že sklenjene pogodbe;
11. posebno izkoriščevalski delovni pogoji so delovni pogoji, ki nastanejo zaradi diskriminacije, kjer obstaja očitno nesorazmerje v primerjavi s pogoji zaposlitve zakonito zaposlenih delavcev, ki vplivajo na zdravje in varnost delavcev in ki kršijo človekovo dostojanstvo;
12. tujec je vsakdo, ki nima državljanstva Republike Slovenije;
13. tretja država je vsaka država, ki ni članica Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali ni Švicarska konfederacija.

Delo na črno 4. člen

(1) Za delo na črno se šteje odplačno opravljanje dejavnosti ali dela:

- kadar pravna oseba ali tuji pravni subjekt, ki je pravna oseba, opravlja dejavnost, ki ni določena v temeljnem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje v temeljnem aktu določene dejavnosti,

- kadar samozaposlena oseba opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti,
- kadar pravna oseba ali samozaposlena oseba opravlja dejavnost kljub prepovedi opravljanja dejavnosti,
- kadar tuji pravni subjekt, opravlja storitve ali dejavnost v Republiki Sloveniji, brez registrirane podružnice ali brez predpisanega dovoljenja,
- kadar pravni subjekt, ki ima sedež v državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, ne opravlja storitvene dejavnosti v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu,
- kadar posameznik opravlja dejavnost ali delo in ni vpisan ali priglašen, kakor to določa ta ali drugi zakoni.

(2) Opravljanje dela na črno iz prejšnjega odstavka je prepovedano.

Omogočanje dela na črno 5. člen

(1) Dejanje, s katerim delodajalec ali posameznik omogoči eni ali več osebam opravljanje dela na črno, za katere ve, da opravljajo delo na črno, je omogočanje dela na črno.

(2) Za omogočanje dela na črno se šteje tudi, če delodajalec ali posameznik sklene pogodbo glede opravljanja dela z drugo pravno osebo, samozaposleno osebo ali posameznikom, za katere ve, da opravljajo delo na črno.

Zaposlovanje na črno 6. člen

(1) Za zaposlovanje na črno se šteje, če delodajalec, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti:

- omogoči delo posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe o zaposlitvi in ga ni prijavil v obvezno zdravstveno ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ali s posameznikom ni sklenil pogodbe civilnega prava, na podlagi katere se lahko opravlja delo in ga ni zavaroval v skladu z zakoni, ki urejajo zavarovanje za socialno varnost,
- za upravičenca, ki opravlja malo delo, nima ustrezne napotnice pooblaščne organizacije, kakor je določeno z zakonom, ki ureja malo delo, in upravičenca ni prijavil v zdravstveno ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- omogoči delo dijaka ali študenta brez ustrezne napotnice pooblaščne organizacije za posredovanje dela, ali če omogoči, da to napotnico uporabi za delo druga oseba,
- ne potrdi napotnice za dejansko opravljeno delo dijaka ali študenta, ki opravlja delo na podlagi napotnice pooblaščne organizacije za posredovanje dela.

(2) Za zaposlovanje na črno se šteje tudi, kadar posameznik omogoči osebi, da zanj opravlja delo na črno.

(3) Za zaposlovanje na črno se šteje tudi zaposlitev državljana tretje države, ki nezakonito prebiva v Republiki Sloveniji.

(4) Na črno zaposlen državljan tretje države lahko pri pristojnih nadzornih organih v času trajanja zaposlitve sproži postopek zoper delodajalca zaradi zaposlitve na črno.

(5) Če je v primeru iz prve alineje prvega odstavka tega člena na črno zaposlena brezposelna oseba ali neaktivna oseba, se šteje, da ima sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Delodajalec mora takšnemu posamezniku izročiti pisno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas v roku treh dni po tem, ko pooblaščenca osebne uprave ugotovi zaposlitev na črno, hkrati pa mora poravnati vse obveznosti iz naslova delovnega razmerja za obdobje celotne zaposlitve pred ugotovitvijo zaposlitve na črno najmanj v višini minimalne plače za vsak mesec opravljenega dela, če ni bil v tem času prijavljen v obvezno zdravstveno ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi delovnega razmerja. Pooblaščenca osebne uprave mora o svoji odločitvi seznaniti posameznika.

(6) V primeru iz prejšnjega odstavka mora delodajalec, v roku petih delovnih dni, Carinski upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: carinska uprava) predložiti dokazilo, da je s posameznikom sklenil pisno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas ter poravnal vse obveznosti iz naslova delovnega razmerja.

(7) Če delodajalec ali posameznik iz petega odstavka tega člena ne dokažeta, koliko časa je trajala zaposlitev, se šteje, da je bil posameznik zaposlen na črno tri mesece.

(8) Zaradi delodajalčevega neizpolnjevanja obveznosti iz petega odstavka tega člena lahko posameznik zahteva sodno varstvo v roku 30 dni od poteka pet dnevne roka iz šestega odstavka.

(9) V primeru poškodbe pri delu ali poklicne bolezni stroške zdravljenja krije delodajalec, ki je na črno zaposleni brezposelni osebi ali neaktivni osebi omogočil zaposlitev na črno.

(10) Zaposlovanje na črno je prepovedano.

Nedovoljeno oglaševanje

7. člen

(1) Prepovedano je naročanje in objavljanje oglasov (v nadaljnjem besedilu: nedovoljeno oglaševanje) v časopisih, revijah, na radiu, televiziji in v drugih elektronskih medijih (v nadaljnjem besedilu: oglaševalska organizacija) ali pošiljanje in objavljanje reklamnih sporočil na drug način, ki je dostopen javnosti, če:

- pravna oseba, tuji pravni subjekt, samozaposlena oseba ali posameznik ponuja ali oglašuje delo, ki se šteje za delo na črno po določbah 4. člena tega zakona,
- delodajalec objavi potrebo po delavcu za delo, ki ni vezano na njegovo registrirano ali priglašeno dejavnost.

(2) Naročnik oglasa mora ob naročilu oglasa podati izjavo s podatki o svoji identiteti: firmo in sedež firme ter ime in priimek odgovorne osebe ali ime in priimek naročnika ter njegovo stalno prebivališče ter izjavo, da ima dejavnost, vsebina katere se nanaša na objavo oglasa, opredeljeno v temeljnem aktu oziroma vpisano v register.

(3) Oglaševalska organizacija ne sme objaviti oglasa, če naročnik oglasa ne sporoči podatkov iz prejšnjega odstavka.

(4) Oglaševalska organizacija mora organom iz 18. člena tega zakona na njihovo zahtevo sporočiti podatke o naročniku oglasa.

II. PREPOVED ZAPOSLOVANJA DRŽAVLJANOV TRETJIH DRŽAV, KI NEZAKONITO PREBIVAJO V REPUBLIKI SLOVENIJI

Dolžnost delodajalcev

8. člen

Delodajalec je dolžan pred sklenitvijo delovnega razmerja od državljana tretje države zahtevati, da mu predloži dokazilo o zakonitem prebivanju v Republiki Sloveniji. Kopijo dokazila o zakonitem prebivanju je dolžan hraniti ves čas zaposlitve državljana tretje države pri njem.

Obveznosti delodajalcev, ki zaposlujejo državljane tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Republiki Sloveniji

9. člen

(1) Delodajalec, ki zaposli državljana tretje države, ki nezakonito prebiva v Republiki Sloveniji, je državljanu tretje države dolžan plačati vse morebitne še neporavnane obveznosti za opravljeno delo najmanj v višini minimalne plače za vsak mesec opravljenega dela, kot če bi bil državljan tretje države zakonito zaposlen.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka mora delodajalec v roku petih delovnih dni carinski upravi predložiti dokazilo, da je poravnal vse obveznosti iz prejšnjega odstavka.

(3) V primeru, da državljan tretje države iz prvega odstavka tega člena ni prejel vseh plačil za opravljeno delo, lahko neporavnane obveznosti iz prvega odstavka uveljavlja neposredno pred pristojnim delovnim in socialnim sodiščem.

(4) Če delodajalec ali državljan tretje države iz prvega odstavka tega člena ne dokažeta, koliko časa je trajala zaposlitev, se šteje, da je bil državljan tretje države na črno zaposlen tri mesece.

Solidarna odgovornost za izplačila 10. člen

Če je delodajalec, ki je zaposlil državljan tretje države, ki nezakonito prebiva v Republiki Sloveniji, podizvajalec, so za obveznosti iz prvega odstavka prejšnjega člena solidarno odgovorni glavni izvajalec in vsi vmesni podizvajalci, pod pogojem, da so vedeli, da je delodajalec zaposloval nezakonito prebivajoče državljane tretjih držav ter o tem niso obvestili pristojnih nadzornih organov.

III. IZJEME, KI SE NE ŠTEJEJO ZA DELO ALI ZAPOSLOVANJE NA ČRNO

Dejavnosti, ki niso delo ali zaposlovanje na črno 11. člen

(1) Ne glede na določbe 4. člena tega zakona se za delo na črno ne štejejo:

- sosedska pomoč,
- delo v lastni režiji,
- nujno delo,
- humanitarno, karitativno, prostovoljsko delo po tem zakonu in po drugih predpisih,
- osebno dopolnilno delo.

(2) Ne glede na določbe 6. člena tega zakona se za zaposlovanje na črno ne štejejo:

- kratkotrajno delo,
- nujno delo ter humanitarno, karitativno, prostovoljsko delo po tem zakonu in po drugih predpisih.

(3) Za delo ali zaposlovanje na črno se tudi ne šteje brezplačna pomoč na kmetijah, planinah in skupnih pašnikih ob sezonskih konicah za spravilo primarnih kmetijskih proizvodov in odgona živine.

Sosedska pomoč 12. člen

(1) Za sosedsko pomoč se šteje opravljanje dela med sosedi, kadar med njimi obstaja določena bližina v smislu prebivanja, če med njimi ni sklenjene pogodbe in je delo opravljeno brezplačno ter če ga ne opravi pravna oseba ali samozaposlena oseba, ki opravlja dejavnost, ki je neposredno vezana na opravljeno delo, kakor tudi druge oblike sosedске pomoči, določene v drugih zakonih.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se za sosedsko pomoč ne šteje:

- opravljanje dela, vezano na dejavnost pravne osebe ali samozaposlene osebe,
- opravljanje dela na nepremičninah in premičninah fizične ali pravne osebe, ki te uporablja za opravljanje dejavnosti.

Delo v lastni režiji 13. člen

Za opravljanje del v lastni režiji se šteje opravljanje vseh del in storitev na nepremičninah v osebni lasti ali v najemu, v užitku, služnosti rabe ali stanovanja, razen če s posebnim zakonom ni drugače določeno in na premičninah v osebni lasti, v užitku ali služnosti rabe, kadar jih opravlja lastnik naštetih pravic ali najemojemalec, njegov zakonec ali oseba, s katero živi v zunajzakonski skupnosti, partner v registrirani istospolni skupnosti, ali osebe, s katerimi je v sorodstvu v ravni vrsti ali stranski vrsti do vštetega tretjega kolena ter v sorodstvu po svaštvu do vštetega drugega kolena.

Nujno delo 14. člen

Za opravljanje nujnih del za preprečitev nesreč ali odstranitev posledic naravnih in drugih nesreč se štejejo vsa dela, ki so namenjena preprečevanju naravnih nesreč ali odstranjevanju posledic naravnih in drugih nesreč.

Humanitarno, karitativno, prostovoljsko delo 15. člen

(1) Za humanitarno in karitativno delo se šteje brezplačno opravljanje dela za organizacije, ki pridobijo status humanitarne in invalidske ali karitativne organizacije.

(2) Za humanitarno delo se šteje tudi brezplačno opravljanje dela za zagotovitev pripravljenosti, usposobljenosti in izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči v nevladnih organizacijah, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s predpisi.

(3) Za prostovoljsko delo se šteje opravljanje dela v skladu z zakonom, ki ureja prostovoljstvo.

(4) Za prostovoljsko delo se šteje tudi korporativno prostovoljstvo, v kolikor poteka na podlagi sodelovanja med pravno osebo ali samozaposleno osebo in organizacijami opredeljenimi v 9. členu Zakona o prostovoljstvu.

Osebno dopolnilno delo 16. člen

(1) Za osebno dopolnilno delo se šteje, kadar posameznik osebno sam opravlja dela pomoči v drugem gospodinjstvu in njim podobna dela, nabira in prodaja gozdne sadeže in zelišča ter opravlja druga manjša dela, pod pogojem, da posebni predpisi ne določajo drugače.

(2) Za osebno dopolnilno delo se šteje tudi, kadar posameznik osebno sam izdeluje izdelke domače in umetne obrti, za katere ima pridobljeno mnenje po določbi zakona, ki ureja obrtno dejavnost.

(3) Dela iz prvega in drugega odstavka tega člena se lahko opravljajo pod pogojem, da se ne opravljajo pri pravnih osebah, tujih pravnih subjektih in samozaposlenih osebah.

(4) Prihodki iz naslova osebnega dopolnilnega dela v koledarskem letu v seštevku ne smejo presegati 6000 evrov. Višina letnega prihodka iz tega naslova se usklajuje z rastjo minimalne plače v Republiki Sloveniji, kakor jo določa zakon, ki ureja minimalno plačo.

(5) Posameznik mora osebno dopolnilno delo iz prvega in drugega odstavka tega člena pred pričetkom opravljanja prigrasiti upravni enoti, ki ga vpiše v seznam zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo. Upravna enota o prijavi obvesti carinsko upravo in davčni organ.

(6) Posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, mora poročati davčnemu organu o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela na obrazcu in na način, ki ga določi minister, pristojen za delo, v soglasju z ministrom, pristojnim za finance.

(7) Upravna enota vpiše posameznika, ki želi opravljati osebno dopolnilno delo v seznam zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, v roku največ 8 dni po prejemu popolne prigrasitve in mu o tem v nadaljnjem roku 8 dni izda potrdilo.

(8) Seznam zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, vsebuje naslednje podatke:

- zaporedno številko vpisa,
- ime in priimek ter naslov posameznika,
- EMŠO in davčna številka,
- dela, ki se opravljajo kot osebno dopolnilno delo,
- datum vpisa, sprememb vpisa in izbrisa iz seznama zavezancev, ki opravljajo osebno dopolnilno delo.

(9) Davčna uprava Republike Slovenije vodi evidenco o doseženem dohodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela.

(10) Minister, pristojen za delo, podrobneje predpiše dela, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo in način prigrasitve teh del upravni enoti.

Kratkotrajno delo 17. člen

(1) Za kratkotrajno delo se šteje brezplačno opravljanje dela v mikro družbi in zavodu z najmanj enim in največ 10 zaposlenimi ter pri samozaposleni osebi in eno-osebni družbi, v kateri je družbenik zavarovan kot samozaposlena oseba, z največ 10 zaposlenimi, kadar jih opravlja:

- zakonec ali zunajzakonski partner ali partner v registrirani istospolni skupnosti samozaposlene osebe ali lastnika ali solastnika gospodarske družbe ali zavoda,
- starši in otroci zakonca ali zunajzakonskega partnerja ali partnerja v istospolni skupnosti oziroma oseba, s katero je samozaposlena oseba ali lastnik ali solastnik gospodarske družbe ali zavoda v sorodu v ravni vrsti do prvega kolena.

(2) Delo iz prejšnjega odstavka se lahko opravlja največ 40 ur mesečno.

(3) Kratkotrajno delo se mora opravljati v skladu s predpisi o delovnih razmerjih glede zaposlovanja oseb, mlajših od 18 let, delovnega časa, nočnega dela, odmorov in počitkov, varstva žensk, varstva delavcev in predpisi o varnosti ter zdravju pri delu.

(4) Kratkotrajno delo se lahko opravlja na podlagi predhodne prijave upravni enoti. Prijava vsebuje navedbo osebe, ki bo delo opravljala, kraj in čas opravljanja dela ter izjavo o izpolnjevanju pogojev iz tega zakona. Upravna enota mora en izvod prijave brez odlašanja poslati inšpektoratu za delo in carinski upravi. Upravna enota vpiše prijavitelja kratkotrajnega dela v evidenco, ki vsebuje naslednje podatke:

- zaporedno številko vpisa,
- firma delodajalca ter sedež prijavitelja,
- matična in davčna številka prijavitelja
- ime in priimek lastnika oziroma solastnika prijavitelja, datum in kraj rojstva, naslov bivališča,
- število zaposlenih pri delodajalcu
- ime in priimek osebe, ki bo delo opravljala, datum rojstva, EMŠO, naslov, sorodstveno razmerje,
- kraj in čas opravljanja kratkotrajnega dela.

(5) Prijavitelj kratkotrajnega dela (delodajalec) je dolžan osebo, ki opravlja kratkotrajno delo, pred začetkom opravljanja dela prijaviti v zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni skladno s predpisi o zdravstvenem zavarovanju.

(6) Minister, pristojen za delo, podrobneje predpiše način prijave in opravljanja kratkotrajnega dela.

IV. NADZOR

Nadzorni organi 18. člen

(1) Kršitve določb tega zakona ugotavljajo inšpektorati in drugi organi v okviru pooblastil, določenih s tem zakonom in s posebnimi zakoni:

- inšpektorat, pristojen za trg, nadzoruje, odkriva ter vodi postopek in odloča o prekršku za kršitve določb 4. člena tega zakona razen šeste alineje prvega odstavka 4. člena, za kršitve določb 5. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na pravne osebe in na samozaposlene osebe, in za kršitve določb 7. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na pravne osebe in na samozaposlene osebe;
- inšpektorat, pristojen za delo, nadzoruje, odkriva ter vodi postopek in odloča o prekršku za kršitve določb druge, tretje in četrte alineje prvega odstavka 6. člena ter druge alineje prvega odstavka 7. člena tega zakona;
- inšpektorat, pristojen za promet, nadzoruje, odkriva ter vodi postopek in odloča o prekršku za kršitve določb tega zakona, razen določb celotnega 6. člena tega zakona ter druge alineje prvega odstavka 7. člena tega zakona;
- Davčna uprava Republike Slovenije nadzoruje, odkriva ter vodi postopek in odloča o prekršku za kršitve določb 4. člena tega zakona;
- carinska uprava nadzoruje, odkriva ter vodi postopek in odloča o prekršku za kršitve določb šeste alineje prvega odstavka 4. člena tega zakona, 5. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na posameznike, 6. člena tega zakona, razen druge, tretje in četrte alineje prvega odstavka, ter prve alineje prvega odstavka 7. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na posameznike.

(2) Izvajanje določb ter ugotavljanje kršitev iz prvih petih alinej prvega odstavka 4. člena tega zakona izvajajo v okviru svojih stvarnih pristojnosti tudi inšpektorat, pristojen za kmetijstvo in gozdarstvo, inšpektorat, pristojen za okolje in prostor, inšpektorat, pristojen za zdravje, inšpektorat, pristojen za šolstvo in šport, inšpektorat, pristojen za notranje zadeve in drugi inšpektorati.

(3) Prostovoljni nadzornik ali prostovoljna nadzornica (v nadaljnjem besedilu: prostovoljni nadzornik) je oseba, ki na podlagi pooblastila zbornice gospodarskih subjektov sodeluje pri odkrivanju kršitev tega zakona.

(4) Izjave prostovoljnih nadzornikov in dokazi, ki jih zberejo prostovoljni nadzorniki glede kršitev tega zakona, se v postopku inšpekcijskega nadzora lahko štejejo za dokaz, v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

Postopek nadzora 19. člen

(1) Nadzorni organi v primeru suma kršitev izven svoje pristojnosti brez odlašanja odstopijo ugotovitve stvarno pristojnemu organu.

(2) Vsak nadzorni organ, ima na področju, ki ga nadzoruje, pristojnost izdati odločbo o prepovedi opravljanja dejavnosti ali dela v primeru ugotovljene kršitve iz 4. člena tega zakona.

(3) Rok za pritožbo zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je osem dni od dneva vročitve. Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve odločbe.

(4) Predmeti, s katerimi je bilo opravljeno delo na črno ali izdelki, ki so nastali s kršitvijo 4. člena tega zakona, se smejo odvzeti. Glede odvzema predmetov nadzorni organi ravnajo v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

(5) Premoženjska korist, pridobljena s kršitvijo 4. člena tega zakona, se odvzame. Glede odvzema premoženjske koristi nadzorni organi ravnajo v skladu z zakonom, ki ureja prekrške.

(6) Vsak nadzorni organ iz tega zakona ima pravico od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije pridobiti podatke o vključitvi zavarovanih oseb v obvezno zdravstveno zavarovanje, ki jih potrebuje za izvajanje nadzora nad delom in zaposlovanjem na črno.

Komisija 20. člen

(1) Za določanje, usklajevanje in spremljanje vsebine področja za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno imenuje Vlada Republike Slovenije komisijo za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

(2) Komisija iz prejšnjega odstavka opravlja naslednje naloge:

- predlaga Vladi RS ukrepe za učinkovitejše preprečevanje in odkrivanje dela in zaposlovanja na črno,
- poroča o izvajanju in učinkih tega zakona ekonomsko-socialnemu svetu in Vladi Republike Slovenije za preteklo koledarsko leto,
- predlaga spremembe predpisov s področja, za katerega je ustanovljena,
- vsako leto opredeli dejavnosti, za katere ocenjuje, da se v njih državljanke tretjih držav v večji meri nezakonito zaposluje in pripravi načrt inšpekcijskih pregledov,
- vsako koledarsko leto pripravi poročilo o opravljenih inšpekcijskih pregledih iz prejšnje alineje ter o rezultatih teh pregledov obvesti Evropsko komisijo do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto.

(3) Mandat članov komisije traja pet let. Komisija je sestavljena iz predstavnikov ministrstva, pristojnega za delo, ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, ministrstva, pristojnega za pravosodje, ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, iz predstavnikov nadzornih organov iz tega zakona, iz predstavnika delodajalcev in predstavnika delojemalcev.

(4) Predsednik ali predsednica in člani komisije opravljajo delo v komisiji kot del svojih rednih delovnih obveznosti.

(5) Komisija odloča, če so na seji navzoči najmanj predsednik ali predsednica ali njegov namestnik ali namestnica ter polovica članov komisije.

(6) Strokovno tehnična opravila za komisijo in postopke za imenovanje komisije opravlja ministrstvo, pristojno za delo.

V. KAZENSKE DOLOČBE

21. člen

(1) Z globo 8.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba in tuji pravni subjekt, ki je pravna oseba, če opravlja dejavnost, ki ni določena v temeljnem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje v temeljnem aktu določene dejavnosti (prva alineja prvega odstavka 4. člena).

(2) Z globo 4.000 evrov se za prekršek kaznuje samozaposlena oseba in tuji pravni subjekt, ki je samozaposlena oseba, kadar opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti (druga alineja prvega odstavka 4. člena).

(3) Z globo 8.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba ali samozaposlena oseba, ki opravlja dejavnost kljub prepovedi opravljanja dejavnosti (tretja alineja prvega odstavka 4. člena).

(4) Z globo 8.000 evrov se za prekršek kaznuje tuji pravni subjekt, ki opravlja storitve ali dejavnost v Republiki Sloveniji, brez registrirane podružnice ali brez predpisanega dovoljenja (četrti alineja prvega odstavka 4. člena).

(5) Z globo 8.000 evrov se za prekršek kaznuje pravni subjekt, ki ima sedež v državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, in ne opravlja storitvene dejavnosti v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu (peta alineja prvega odstavka 4. člena).

(6) Z globo 2.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe ali samozaposlene osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

(7) Z globo 2.000 evrov se za prekršek kaznuje posameznik, ki opravlja dejavnost ali delo in ni vpisan ali priglasi, kakor to določa ta ali drugi zakoni (šesta alineja prvega odstavka 4. člena).

22. člen

(1) Z globo 6.000 evrov se kaznuje delodajalec, ki omogoči eni ali več osebam opravljanje dela na črno, za katere ve, da opravljajo delo na črno, ali če sklene pogodbo z drugo pravno osebo, samozaposleno osebo ali posameznikom, za katere ve, da opravljajo delo na črno (5. člen).

(2) Z globo 1.500 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 1.000 evrov se kaznuje posameznik, ki omogoči eni ali več osebam opravljanje dela na črno, za katere ve, da opravljajo delo na črno, ali če sklene pogodbo z drugo pravno osebo, samozaposleno osebo ali posameznikom, za katere ve, da opravljajo delo na črno (5. člen).

23. člen

(1) Z globo 15.000 evrov se kaznuje delodajalec, ki je omogočil delo posamezniku, s katerim ni sklenil pogodbe o zaposlitvi in ga ni prijavil v obvezno zdravstveno ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ali s posameznikom ni sklenil pogodbe civilnega prava, na podlagi katere se lahko opravlja delo in ga ni zavaroval v skladu z zakoni, ki urejajo zavarovanje za socialno varnost (prva alineja prvega odstavka 6. člena).

(2) Z globo 15.000 evrov se kaznuje delodajalec, ki omogoči delo dijaka ali študenta brez ustrezne napotnice pooblaščenice organizacije za posredovanje dela, ali če omogoči, da to napotnico uporabi za delo druga oseba (tretja alineja prvega odstavka 6. člena).

(3) Z globo 15.000 evrov se kaznuje delodajalec, ki ne potrdi napotnice za dejansko opravljeno delo dijaka ali študenta, ki opravlja delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije za posredovanje dela (četrta alineja prvega odstavka 6. člena).

(4) Z globo 3.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba delodajalca, odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(5) Z globo 2.000 evrov se kaznuje posameznik, ki omogoči delo ali zaposli delavca, da zanj opravlja delo na črno (drugi odstavek 6. člena).

(6) Z globo 8.000 evrov se kaznuje delodajalec, ki ni izročil pisne pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas brezposelni osebi ali neaktivni osebi in ni poravnal vseh obveznosti iz naslova delovnega razmerja za obdobje zaposlitve pred ugotovitvijo zaposlitve na črno, v roku treh dni po tem, ko pooblaščenica osebne uprave ugotovi zaposlitev na črno (peti odstavek 6. člena).

(7) Z globo 4.000 evrov se kaznuje delodajalec, ki v roku petih delovnih dni carinski upravi ne predloži dokazila, da je s posameznikom sklenil pisno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas ter ne predloži dokazila o poravnavi vseh obveznosti iz naslova delovnega razmerja (šesti odstavek 6. člena).

(8) Z globo 3.000 evrov se kaznuje za prekršek iz šestega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba delodajalca, odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

(9) Z globo 1.000 evrov se kaznuje posameznik iz prvega odstavka 6. člena, razen iz tretje alineje prvega odstavka 6. člena, ki je zaposlen na črno pri delodajalcu.

(10) Z globo 500 evrov se kaznuje posameznik, če omogoči, da to napotnico uporabi za delo druga oseba (tretja alineja prvega odstavka 6. člena).

24. člen

(1) Z globo 6.000 evrov se kaznuje pravna oseba, tuji pravni subjekt ali samozaposlena oseba, ki je naročila in objavila oglase ali pošiljala oglase, ki ponujajo ali oglašujejo delo na črno ali objavila potrebo po delavcu, katerega delo ni vezano na registrirano ali priglašeno dejavnost (7. člen).

(2) Z globo 1.000 evrov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali tujega pravnega subjekta ali odgovorna oseba samozaposlene osebe, ki je naročila in objavila oglase ali pošiljala oglase, ki ponujajo ali oglašujejo delo na črno ali objavila potrebo po delavcu, katerega delo ni vezano na registrirano ali priglašeno dejavnost (7. člen).

(3) Z globo 6.000 evrov se kaznuje za prekršek tudi oglaševalska organizacija, ki objavi oglase kljub temu, da naročnik oglasa ne poda izjave s podatki o svoji identiteti in ne poda izjave, da ima dejavnost, vsebina katere se nanaša na objavo oglasa, opredeljeno v temeljnem aktu oziroma vpisano v register (tretji odstavek 7. člena).

(4) Z globo 1.000 evrov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba oglaševalske organizacije, ki objavi oglase kljub temu, da naročnik oglasa ne poda izjave s podatki o svoji identiteti (tretji odstavek 7. člena).

(5) Z globo 1.000 evrov se kaznuje posameznik, ki naroči in objavi oglas ali pošlje oglas, ki ponuja ali oglašuje delo na črno ali je objavil potrebo po delavcu za delo, ki ni vezano na registrirano ali priglašeno dejavnost (7. člen).

25. člen

(1) Z globo 4.000 evrov se kaznuje delodajalec, ki v roku petih delovnih dni carinski upravi ne predloži dokaz, da je poravnal vse obveznosti iz prvega odstavka 9. člena zakona (drugi odstavek 9. člena).

(2) Z globo 1.000 evrov se kaznuje za prekršek iz drugega odstavka 9. člena tudi odgovorna oseba delodajalca, odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti.

26. člen

(1) Tujcu se lahko za prekršek po tem zakonu poleg globe izreče tudi stranska sankcija izгона tujca iz države v trajanju od šestih mesecev do petih let.

(2) Organ, ki je tujcu izrekel stransko sankcijo izгона tujca iz države, mora podatke o izrečeni kazni sankciji posredovati ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve.

27. člen

Če stori prekršek iz 21., 22., 23., 24. ali 25. člena tega zakona, katerega narava je posebno huda zaradi storilčevega naklepa in izvajanja ponavljajočih kršitev v obdobju krajšem od treh let od zadnje kršitve, se pravna oseba, tuji pravni subjekt, samozaposlena oseba ali posameznik kaznuje z globo v višini trikratne predpisane globe iz 21., 22., 23. , 24. ali 25. člena tega zakona.

28. člen

Ne glede na tretji odstavek 22. člena ter deveti in deseti odstavek 23. člena tega zakona se v primeru, če v času trajanja zaposlitve ali dela na črno še pred inšpekcijskim nadzorom prijavi pravno osebo, tuji pravni subjekt, samozaposleno osebo ali posameznika v zvezi s kršenjem določb 5. in 6. člena tega zakona za prekršek ne kaznuje:

- posameznik iz prve alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona,
- upravičenec iz druge alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona,
- dijak ali študent iz tretje alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

29. člen

Minister, pristojen za delo, izda podzakonska akta iz 16. in 17. člena tega zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

30. člen

(1) Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/07 – uradno prečiščeno besedilo in 29/10).

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se določbe Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/07 – uradno

prečiščeno besedilo in 29/10) uporabljajo do začetka uporabe tega zakona, razen 12.b člena.

(3) Določbe druge alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona se začnejo uporabljati z dnem začetka uporabe zakona, ki ureja malo delo.

31. člen

(1) Z uveljavitvijo tega zakona prenehata veljati:

- Navodilo za opravljanje kratkotrajnega dela (Uradni list RS, št. 91/08) in
- Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/02).

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se določbe Navodila za opravljanje kratkotrajnega dela (Uradni list RS, št. 91/08) in Pravilnika o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/02) uporabljajo do začetka uporabe tega zakona.

32. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne tri mesece po njegovi uveljavitvi.

Številka: 101-01/10-20/
Datum: 29. marec 2011
EPA 1502-V

Državni zbor
dr. Pavel Gantar
predsednik